

له بواری داد و پاراستنی سه‌روه‌ریی یاسادا

له بواری داد و پاراستنی سهروهیسی یاسادا

بیگومان پایه‌ند بوون به یاسا و ریساکان و جیبه‌جی کردنیان بنه‌مایه‌کی سه‌ره‌کیی پیکه‌یتنانی هر سیستمیکی دیوکراتییه له جیهاندا، له کۆمه‌لگه‌ی دیوکراتیدا یاسا حوکمران و سه‌روهه و له سه‌رووی هه‌موو ئیعتیبار و ده‌سه‌لاتیکی تره‌وه دیت. هر له‌م روانگه‌یه‌وه کابینه‌ی چواره‌می حکومه‌تی هه‌ریم هر له سه‌ره‌تاوه دروشمی پاراستنی سه‌روهیسی یاسای به‌رز کردوه‌ته‌وه و زۆر به جدی کاری بۆ کردوه و هه‌ولتی بۆ داوه. ئەمه‌ی خواره‌وه‌ش پوخته‌ی گرینگترین کار و چالاکییه‌کانه له ماوه‌ی سالی ۲۰۰۱د:

یه‌که‌م:

هه‌ول و کۆشش به‌رده‌وام بووه له‌گه‌ل دادگه‌کان و دادوه‌راندا به مه‌به‌ستی توندوتۆڵکردنی زیاتری کاروباری دادگه‌کان و پزگرتن له بریاری دادگه و نه‌هیشتنی ده‌ستتیه‌وردانی نایاسایی و یه‌کلاکردنه‌وه‌ی کیشه‌کان له کاتی خۆیاندا. دادگه‌کان ئازادانه کاروباری خۆیان پاپه‌راندوه و حوکمی یاسایی یه‌کلاکه‌ره‌وه‌ی خۆیان سه‌باره‌ت به‌کیشه جۆراوجۆره‌کان ده‌رکردوه. بۆ نمونه له ماوه‌ی سالی ۲۰۰۱د دادگه‌ی پیداپه‌چونه‌وه ۳۲۱ کیشه و دادگه‌ی تاوان ۶۶۳ کیشه و دادگه‌ی نه‌وجه‌وان ۳۱۶ کیشه و دادگه‌ی که‌تن ۳۴۹۹ کیشه‌یان یه‌کلا کردۆته‌وه.

سه‌ره‌کایه‌تی سه‌ره‌رشته‌یاری دادی به‌شپه‌یه‌کی به‌رده‌وام سه‌ردانی دادگه و ده‌زگا دادییه‌کانی کردوه بۆ ئه‌وه‌ی له به‌رپه‌چوونی ئیشوکاره‌کان به‌شپه‌یه‌کی ئوسولی و ریکویپیک دلتیا بی.

هر له ماوه‌ی سالی رابردودا ده‌سته‌ی دارشتنی یاسایی. کاری دارشتنی ۸ پرۆژه‌ی یاسایی و ۶ پرۆژه‌ی پێپه‌وی جۆراوجۆری ئه‌نجام داوه. له دادگه‌کانی پارێزگه‌ی هه‌ولێر و ده‌وک و ده‌وره‌یه‌دا ۳۲,۶۳۵ مامه‌له‌ی جۆراوجۆری ماره‌پین و له دایکبوون و وه‌فاتنامه و دابه‌شنامه‌ی شه‌ری و مامه‌له‌ی تر ئه‌نجام دراون. به‌رپه‌یه‌رایه‌تی گشتی تۆمارگای خانویه‌ره له ماوه‌ی سالی ۲۰۰۱د ۳۵,۴۸۶ مامه‌له‌ی په‌فتاری جۆراوجۆری ئه‌نجام داوه وه‌ک فرۆشتن و به‌مولککردن و داپه‌کردن و دابه‌شکردن و به‌خشین و میرات و کاری تری هه‌مه‌جۆر. هه‌مان به‌رپه‌یه‌رایه‌تی ۶,۶۵۹ کاری هونه‌ری جۆراوجۆری به‌ ئه‌نجام گه‌یاندوه له جۆری نۆرین و سنور چه‌سپاندن و ئه‌نجامدانی نه‌خشه‌ی پیوان و نه‌خشه‌ی داپه‌کردن و یه‌کخستن.

دووهم- ئه‌نجامدانی کار و چالاکی هه‌مه‌جۆر وه‌ک:

- ۱- بریاری کردنه‌وه‌ی دادگه له هه‌ریر و چۆمان و تیبینه‌رایه‌تی (ملاحظیه) تۆمارگه‌ی خانویه‌ره له بنه‌سلاوه.
- ۲- ده‌ستپیکردنی به‌نامه‌یه‌کی کۆمپیه‌ته‌ری بۆ داگردن (خزن)ی سه‌رجه‌م فایل‌ه‌کانی تاپۆی هه‌ولێر و ده‌وک له‌سه‌ر دیسک بۆ هه‌لگرتن و پاراستنیان له له‌ناوچوون.
- ۳- به مه‌به‌ستی ئاسان کردنی کاروباری هاوولاتیان هه‌ول دراوه به‌رپه‌یه‌رایه‌تی تاپۆی هه‌ولێر دابه‌ش بکریت بۆ دوو به‌رپه‌یه‌رایه‌تی.
- ۴- وه‌رگێرانی زیاتر له ۲۰۰ فۆرم له زمانی عه‌ره‌بیه‌وه بۆ سه‌ر زمانی کوردی و ئاماده‌کردنی ۱۰۰۰ زاره‌وه‌ی یاسایی به‌ زمانی کوردی.
- ۵- کردنه‌وه‌ی خولیک بۆ به‌کاره‌یتنانی فۆرمه‌ کوردیه‌کان له پارێزگه‌ی ده‌وک که ۱۵ رۆژی خایاند.

٦- کردنهوهی شوێنێک بۆ وهزارهتی داد لهسهه تۆری ئینتهرنیت بهناونیشانی:

www.geocities.com/dad_kurdistan ، ههروهها دابهشکردنی ههوال و بابهتی یاسایی و دادوهی رۆژانه و ههفتانه بهسهه دهزگاگانی وهزارهتی داد و دهزگا پیتوهندیدههکاندا.

سپیهه- دروست کردن و ئاوکردنهوهی بائهخانهکان:

- ١- پرۆژهی دروست کردنی تهلاری وهزارهتی داد که ١٤ ملیۆن دیناری تی دهچیت بهردهوامه و ٥٣٪ ی ئیش و کارهکان نهنجام دراون.
- ٢- ئاوکردنهوهی تهلاری دادگهی بهرابی سۆران: ٨٢.٤٧٢ دینار.
- ٣- ئاوکردنهوهی هۆلی گهوهی دادگهی ههولیه: ٢٢٧.٥٠٠ دینار.
- ٤- دروستکردنی بنکهی پۆلیسی ئیشگگر له گۆرهپانی دادگهی ههولیه: ١٢.٠٤٥ دینار.

چوارهه- کرینی ئامیر و کهلوپهلی جۆراوجۆر:

- ١- دابینکردنی ٥ کۆمپیوتهه بۆ دادگهکان و فههمانگه دادیههکان.
- ٢- دابینکردنی هیلی ئینتهرنیت و پیتاویستییهکانی بۆ دیوانی وهزارهت.
- ٣- دابینکردنی تهلهفۆن و هۆیهکانی گهیاندن بۆ دیوانی وهزارهت: ١١.٦٩١ دینار.
- ٤- کرینی کهلوپهلی جۆراوجۆر وهک موبهریده و پانکه و فۆلتاج و چاککردنهوهی دهزگایهکی فۆتوکۆپی: ٢٠.٠٤٠ دینار.
- ٥- کرینی کهلوپهلی بۆ تاپۆی ههولیه: ٣٢.٣٥٠ دینار.
- ٦- پههگوزاری بۆ سههۆکایهتی دادگهی تیههلهچونهوهی ههولیه: ٧٥.٢٨١ دینار.

پینجهه:

دابینکردنی ٧ ئۆتۆمۆبیلی جۆراوجۆر بۆ وهزارهتی داد و سههۆکایهتی دادگهی تی ههلهچونهوهی ههولیه که به گشتی ٨٠.٦٥٠ دۆلار و ٢٣٠.٠٠٠ دیناریان تی چوهه.

شهشهه- چاپههمههنبیهکان:

- ١- رۆژنامهی وهقایعی کوردستان که لهلایهن وهزارهتی دادهوه دهههچیت و تیایدا سههههم بهریار و یاسا و پرۆژه یاساییهکان چاپ و بلاو دهکرینهوه له ماوهی سالی ٢٠٠١دا بهشیههکی ریکوییک ١٨ ژماهی لی چاپکراوه که ٤٣.٥٢٩ دیناری تی چوهه.
- ٢- چاپکردنی فۆرمی جۆراوجۆر بۆ دادگهکان (٣٤.٣٥٠ دینار).
- ٣- چاپکردنی تۆماره هههمیشهیییهکان بۆ تاپۆی ههولیه: ٦٠٠٠ دینار.

ههوتهم: داهاتی سههههم ئهه دام و دهزگیانهی که لهلایهن وهزارهتی دادی هههیمی کوردستانهوه سهههههشتی دههکرتن له سالی ٢٠٠١دا: ٣٢.٤٠١.٢٠٨ دینار بووه.

ئەمە پوختە يەك بوو لە گرینگترین چالاكییه كانی حكومەتی هەریمی كوردستان لە بواری پاراستنی سەرودری یاسادا. شایانی باسە هەموو پرۆژەكانی ئەم بوارە لەسەر بودجە ی حكومەتی هەریم و بە پشت بەستن بە توانای خۆیی و خۆمالی ئەنجام دراون. هەول و كۆششیش بەردەوامە بۆ ئەوەی هەنگاوی زیاتر لەم بوارەدا بەاویژریت تا بەهاوکاری جەماوەری كوردستان ولایتیكی دیموکرات و ئاوەدان و كۆمەلگە یەكی شارستان و پیشكەوتوو بنیات بنری كە یاسا تیایدا سەرودر بیت و ماف و ئەركەكانی هەموو لایەك بە پیتی یاسا دیاری كرابیت.

داهانه‌کانی وه‌زاره‌تی داد
له ماوه‌ی ۲۰۰۱/۱/۱ هه‌تا ۲۰۰۱/۱۲/۳۱

ز	ناوی فه‌رمانگه	پاتی پاره به دینار
۱	دیوانی وه‌زاره‌تی داد و رۆژنامه‌ی وه‌قایی کوردستان	۷,۸۱۵
۲	سه‌رۆکایه‌تیبی دادگه‌ی ته‌مییزی هه‌ریمی کوردستان	۲۸,۳۳۷
۳	سه‌رۆکایه‌تیبی دادگه‌ی تبه‌ه‌لچوونه‌وه‌ی ناوچه‌ی هه‌ولیر	۱,۱۳۶,۱۰۷
۴	سه‌رۆکایه‌تیبی دادگه‌ی تاوانی دهۆک	۶۲۹,۷۲۱
۵	به‌ریتوه‌به‌رایه‌تیبی چاودیری ناکامانی هه‌ولیر	۱,۲۶۲
۶	به‌ریتوه‌به‌رایه‌تیبی تاپۆی هه‌ولیر و تیبینه‌رایه‌تیبیه‌کانی (ملاحظیه)	۱۹,۳۶۵,۶۷۳
۷	به‌ریتوه‌به‌رایه‌تیبی تاپۆی دهۆک و تیبینه‌رایه‌تیبیه‌کانی (ملاحظیه)	۱۱,۲۳۲,۲۹۳
	کۆی گشتی	۳۲,۴۰۱,۲۰۸

مامەلەكانى بەرپۆبەرايەتتى گىشتى تۆمارگەي خانوبەره
لە ماوهي ۲۰۰۱/۱/۱ ھەتا ۲۰۰۱/۱۲/۳۱

يەكەم - مامەلە رەفتاركارىيەكان

ز	ناوى فەرمانگە	ھەولتير	دھۆك	كۆي
۱	فرۆشتن	۱۰,۶۵۸	۵,۱۸۹	۱۵,۸۴۷
۲	بە مولككردن	۳,۴۹۸	۱,۲۲۶	۴,۷۲۴
۳	رەگەز راستكردنەوه	۱,۶۶۷	۶۳۴	۲,۳۰۱
۴	سەرلەنوئى	۱۲۵	۵۹	۱۸۴
۵	دابركردن	۹,۰۸۰	۱۱۷	۹,۱۹۷
۶	گەراندىنەوهي سامانى دەست بەسەرداگىراو		۱	۱
۷	دابهشكردن		۷۷	۷۷
۸	بەخشين		۹	۹
۹	گۆرپنەوه	۸۲	۵	۸۷
۱۰	بانانە		۶	۶
۱۱	ميرات	۱,۱۴۱	۴۵۹	۱,۶۰۰
۱۲	كارى تر	۷۱۴	۶۹۴	۱,۴۰۸
۱۳	ھەلۆشاندىنەوهي قەرزكارى	۲۴	۲۱	۴۵
	كۆي گىشتى	۲۶,۹۸۹	۸,۴۹۷	۳۵,۴۸۶

دووھەم - كارە پەرتەوازانەكان:

ز	جۆرى مامەلە	ھەولتير	دھۆك	كۆي
۱	مامەلەي پيشينەدانى تايبەت بەبەنكەكان		۲۶	۲۶
۲	پشتگىريەكان	۴,۶۳۴	۸۱۹	۵,۴۵۳
۳	ويتەي تۆمار	۲۷,۲۸۸	۱۱,۰۱۳	۳۸,۳۰۱
۴	مامەلەي رۆژانە	۱۲,۹۸۳	۵,۷۰۹	۱۸,۶۹۲
۵	گلدانەوه	۸۸۱	۴۲۲	۱,۳۰۳
۶	دۆسيە دەرھاتووهكان	۴۶,۸۴۸	۷,۱۳۱	۵۳,۹۷۹
۷	مامەلەي لىژنەكانى نۆزىن	۷,۹۸۵		۷,۹۸۵
	كۆي گىشتى	۱۰۰,۶۱۹	۲۵,۱۲۰	۱۲۵,۷۳۹

سپيەم - كارە ھونەريەكان:

ز	جۆرى مامەلە	ھەولتير	دھۆك	كۆي
۱	نۆزىن و سنوور چەسپاندن	۲,۴۰۸	۱,۹۵۹	۴,۳۶۷
۲	نەخشەي پيوان	۱۶۱	۱۳۲	۲۹۳
۳	نەخشە كيشراوہكان	۹۷۶	۶۰۱	۱,۵۷۷
۴	نەخشەي دابركردن	۲۱۶	۱۸۹	۴۰۵
۵	يەكخستەن		۱۷	۱۷
	كۆي گىشتى	۳,۷۶۱	۲,۸۹۸	۶,۶۵۹